

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז הצפון

לשכת מנהלת המחוז

נצרת עילית, ט"ו אדר ב' תשע"א
21 מרץ, 2011

לכבוד
מנהלי מרכזי פסג"ה אזוריים
מחוז הצפון

שלום רב,

הנדון: הערכות לבניית תכנית עבודה שנתית למרכזי פסג"ה אזוריים לשנה"ל תשע"ב

מחוז הצפון השלים בימים אלו את ההיערכות לקראת בניית תכניות עבודה לשנה"ל תשע"ב, תוך בחינת התהליכים שעוצבו במחוז ובמוסדות החינוך בנושא הנדון.

מועבר אליכם מסמך מפורט הכולל את כל החומר הרלוונטי שגובש במחוז. מסמך זה יהווה את הבסיס להיערכות מוסדות החינוך לקראת גיבוש תכנית עבודה שנתית.

תוכנית העבודה תוגש על ידי מנהלי מרכזי פסג"ה למפקחת התפתחות מקצועית עד לתאריך 14.7.11.

רצ"ב הנחיות לבניית תוכנית עבודה למרכזי פסג"ה.

אני מודה לכם מקרב לב על שיתוף הפעולה ומאחלת לכם הצלחה רבה בגיבוש תכנית העבודה השנתית.

המפקחת להתפתחות מקצועית והמדריכים יעמדו לרשותכם בכל שלבי בניית תכנית העבודה.

"ביחד נוביל את המחוז לאיכות ולמצוינות".

ב ב ר כ ה,

ד"ר אורנה שמחון
מנהלת המחוז

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז הצפון

לשכת מנהלת המחוז

העתקים:

חה"כ גדעון סער, שר החינוך
ד"ר שמשון שושני, מנכ"ל המשרד
ד"ר איציק תומר, המשנה למנכ"ל
גב' מיכל כהן, סמנכ"לית ומנהלת המינהל הפדגוגי
גב' גילה נגר, סמנכ"לית ומנהלת המינהל להכשרה ולהתפתחות מקצועית של עו"ה
מר מוטי רזנר, מנהל אגף א'- התפתחות מקצועית של עו"ה
גב' יפה פס, מנהלת האגף לחינוך העי"ס
גב' זהבה שמש, מנהלת האגף לחינוך יסודי
גב' סימה חדד מה-יפית, מנהלת האגף לחינוך קדם יסודי
גב' רחל שחם, מפקחת המחוז
גב' ענת כהן, מפקחת התפתחות מקצועית עו"ה
הנהלת המחוז
ציבור המפקחים
ראשי רשויות מקומיות
מנהלי אגפי החינוך ברשויות המקומיות

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז הצפון

לשכת מנהלת המחוז

תוכן הצניינים

ציון	הנושא
4	הנחיות לבניית תוכנית עבודה למרכז פסג"ה אזורי
4	פרוט תהליכי בקרה על ביצוע תוכנית העבודה
5-17	נספחים
5	נספח מס' 1 - מטרות העל של מערכת החינוך (2009-2012) ויעדיה
6-8	נספח מס' 2 - חזון מחוז הצפון
9	נספח מס' 3 - מטרות מחוז הצפון לשנה"ל תשע"ב
10	נספח מס' 4 - מטרות למרכזי פסג"ה אזוריים לשנה"ל תשע"ב
11-14	נספח מס' 5 - פרוט עוגנים למטרות מרכזי פסג"ה אזוריים
15	נספח מס' 6 - תבנית לתוכנית עבודה של מרכז פסג"ה
16-17	נספח מס' 7 - תוכנית עבודה - מונחון

לשכת מנהלת המחוז

הנחיות לפניית תוכנית עבורה מרכז פסג"ה לפנה"ס תשע"ב

1. מטרות למרכזי פסג"ה (נספח 4) כוללות:
 - א. 4 מטרות חובה המחייבות את כלל מרכזי הפסג"ה
 - ב. 3 מטרות בחירה, מהן כל מרכז פסג"ה חייב לבחור לפחות מטרה אחת מהרשימה (בתאום עם מפקחת התפתחות מקצועית).
 - ג. מטרות ייחודיות – מרכזי פסג"ה רשאים להוסיף מטרות ייחודיות לפי בחירתם.
2. העוגנים למטרות (נספח 5) מהווים נושאים אליהם יש להתייחס בתכנית העבודה. מנהלי מרכזי פסג"ה רשאים להוסיף עוגנים נוספים המתייחסים למטרות שנבחרו.
3. מכל מטרה (חובה, בחירה וייחודית) יש לגזור 2-3 יעדים.
4. יש לבנות את תכנית העבודה עפ"י התבנית (נספח 6). לכל אחת מהכותרות יש הסבר במונחון (נספח 7).
5. תכנית העבודה תגובש ע"י מנהל/ת מרכז פסג"ה ותוגש לאישור המפקחת על התפתחות מקצועית של עו"ה עד לתאריך 14.7.11.
6. תכנית העבודה תוגש למפקחת בשני אופנים:
 - א. עותק מודפס וכרוך
 - ב. עותק אחד באמצעות הדואר האלקטרוני
7. ניתן לפנות למפקחת על מנת לקבל הבהרות, הנחייה וליווי בכל שלבי בניית תכנית העבודה.

פירוט תהליכי בקרה על ביצוע תכנית עבורה מרכז פסג"ה

- א. במהלך חודש ינואר 2012 תתקיים במרכז פסג"ה בקרה והערכה על יישום תכנית העבודה (באחריות מנהל/ת מרכז פסג"ה).
- ב. במהלך חודש מאי 2012 יתקיים דיון מסכם על יישום תכנית העבודה והעמידה ביעדים, בהשתתפות המפקחת.

מטרת הצ' אצרכת החינוך (2009-2012)

1. מערכת החינוך תחזק את החינוך לערכים ציוניים, יהודיים, דמוקרטיים וחברתיים
2. מערכת החינוך תחתור לקידום המצוינות, שיפור בהישגים ובאיכות החינוכית וצמצום הפערים החברתיים
3. מערכת החינוך תהיה אפקטיבית ויעילה יותר, תשרת את צרכי הפרט ואת צרכיה המשתנים של מדינת ישראל

יצ'י אצרכת החינוך (2009-2012) כרמת מט'ה

1. העמקת החינוך לערכים
2. מאבק באלימות ועיצוב אקלים חינוכי מיטבי
3. שיפור ההישגים הלימודיים –
א. שיפור הדרגתי ועקבי במבחני המיצ"ב ובמבחנים הבינלאומיים
ב. העלאת שיעור הזכאים לתעודת בגרות מלאה ואיכותית
4. ניצול מקסימאלי של זמן הלימוד
5. צמצום פערים לימודיים
6. חיזוק מעמד המורה ושיפור איכות ההוראה
7. חיזוק מעמד המנהל
8. התמקדות במקצועות הליבה
9. התאמת תכנית הלימודים למציאות החינוכית המשתנה
10. חיזוק החינוך הטכנולוגי – מקצועי
11. תקשוב מערכת החינוך והתאמתה למאה ה-21

חזון מחוז הצפון

● אנו שואפים

לצמיחה מתמדת של ההון האנושי הפועל במחוז המושתתת על תרבות ארגונית של איכות ומצוינות.

● אנו מאמינים

שטיפול מנהיגות איכותית, מובילה ואחראית בקרב תלמידים, מנהלים, מפקחים, סגלי חינוך ועובדי מינהל מעצימה את תחושת השייכות, הסולידאריות החברתית, המעורבות והתרומה לחברה ולמדינה, ומפתחת יחסי גומלין בין האדם לסביבה מתוך מודעות, אחריות ותרומה למען קיימות הסביבה.

● אנו חותרים

להעצמה של מנהיגות חינוכית ערכית, לטיפול הזיקה המשותפת למדינת ישראל ולערכיה, לפיתוח דיאלוג בונה בין התרבויות השונות ולפיתוח זהות דמוקרטית ישראלית משותפת.

● אנו פועלים

למתן זכות לכל ילד לחינוך, לידע, להשכלה רחבה ולפיתוח כישורים ומיומנויות שיסייעו להשתלבותו בחברה. להקניית ידע רלוונטי ויישומי לכל עובד הוראה לצורך השבחת איכות עבודתו וקידום הישגי הלומדים.

מדינת ישראל

משרד החינוך

מחוז הצפון

לשכת מנהלת המחוז

הנחות יסוד עליהן מושתת החזון:

- איכות ומצוינות:

1. מצוינותו של ארגון חינוכי טמונה ביכולת להצמיח, באופן מתמיד, את המשאב האנושי הפועל בתוכו ובזיקה לסובבים אותו. צמיחה זו, תתאפשר באמצעות תרבות תומכת המתבססת על תהליכי עבודת צוות ושיתוף פעולה, בין ובתוך מוסדות החינוך, גורמי הקהילה, הרשות המקומית, המחוז והמגזרים שונים; ועל ההכרה בצורך לתת ביטוי לשירות מקצועי גבוה וביסוס תהליכי שקיפות, הערכה, בקרה ומשוב, למען השגת שיפור מתמיד.
- מנהיגות ואחריות:

2. למנהיגות חינוכית מובילה בקרב תלמידים, סגלי חינוך, מנהלים, מפקחים והורים, יש עצמה רבה כמחוללי חדשנות ושינוי וכן, במימוש ובקידום ערכים, יעדים, תהליכים ותוצאות חינוכיות, מבוקשות וראויות. טיפוח מנהיגות הנו תהליך התובע הדגשה ומכוונות באיפשור תנאים והזדמנויות להובלה, בהקמת מסגרות פעולה תומכות לפיתוח אחריות ומנהיגות, ובמתן הכרה והערכה למנהיגים חינוכיים שקידמו יוזמות, רעיונות ומסגרות, באופן משמעותי.
- פיתוח ומיצוי היכולת:

3. לכל ילד הזכות וההזדמנות להתחנך, ללמוד, ליצור ולהצטיין במסגרת חינוכית המותאמת לו ולצרכיו, על מנת לממש בהצלחה את ייחודיותו, כישוריו, יכולותיו, ערכיו ותחביביו.
לכל ילד הזכות להתפתח ולהגיע להישגים באמצעות: טיפוח ערכים מוסריים המנחים את הכרעותיו ותבונתו, פיתוח דעת והשכלה רחבה על בסיס ידע ונכסי תרבות, רכישת מיומנויות וכישורים שיאפשרו לתפקד באופן מיטבי בסביבה ובחברה.
- רב-תרבותית, ערכים הומניסטיים, דמוקרטיים ופלורליסטיים:

4. הרב-גונית התרבותית והדמוגרפית המאפיינת את החברה הישראלית בכלל ואת מחוז הצפון בפרט, הינה ערך חיובי עתיר הזדמנויות, העשוי לתרום לפיתוח דיאלוג בונה ומקרב לבבות בין התרבויות השונות, לפיתוח הזהויות, המסורות והמנהגים הייחודיים לכל תרבות, לצד פיתוח זהות דמוקרטית-ישראלית משותפת. תרבות חינוכית המבוססת על ערכים הומניסטיים ודמוקרטיים, המעוגנת בהכרה בכבוד האדם, דאגה, אכפתיות ומוגנות (פיזית ונפשית) לפרט, עשויה להשפיע על פניה של החברה הישראלית, כחברה המקדמת צדק חברתי, פלורליזם תרבותי ושוויון הזדמנויות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז הצפון

לשכת מנהלת המחוז

5. זיקה למדינת ישראל ולחברה הישראלית:
זיקה חיובית למדינת ישראל ולחברה הישראלית, מתבטאת בהכרה בהישגיה ובצורך להמשיך ולקדם את חוסנה באמצעות פיתוח תחושת שייכות, מעורבות ומחויבות, לתרום ולהתנדב באופן פעיל למען פיתוח הקהילה היישובית, החברה והמדינה.

6. יחסי גומלין חינוך-סביבה:
בכוחו של החינוך לטפח יחס של אכפתיות ואחריות כלפי הסביבה בה אנו חיים: שימור משאבי הטבע, ערנות כלפי מפגעים אקולוגיים וגורמיהם, תחושת שייכות לאתרים בעלי חשיבות היסטורית ותרבותית. חינוך המדגיש ערכים אלה, עשוי להצמיח דורות של אזרחים בעלי ידע, המודעים לסביבה ולדילמות של פיתוח טכנולוגי אל מול שימור סביבתי, מעורבים ומחויבים לנקיטת עמדה ולפעולה למען קיימות הסביבה.

7. יחסי גומלין חינוך-תעשייה:
עולם התעשייה הינו אחד הגורמים המשפיעים על הכלכלה ועל פני החברה הישראלית. טיפוח קשרי הגומלין בין החינוך לבין התעשייה, עשוי לייצר אצל התלמידים עניין וידע בנוגע לתעשיות המניעות את הכלכלה הישראלית, ולפתוח להם צוהר להבנת עולם הטכנולוגיה והכרת העולם התעשייתי והעסקי. השילוב בין חינוך ובין תעשייה עשוי לקדם מטרות חינוכיות, כגון: פיתוח חשיבה יצירתית וטכנולוגית, עידוד חשיבה מקורית, טיפוח גישה יזמית, הנעה ליזמות תעשייתית, מיצוי יכולות אישיות, פיתוח כישורי מנהיגות, טיפוח גישה למידע, הנעה ללמידה בכלל ולבחירה במקצועות מדעיים/טכנולוגיים בפרט. כמו כן, עשוי שילוב זה להניב מטרות לאומיות-חברתיות, כגון: הצמחת אזרחים בעלי יכולות, כישורים ונכונות להשתלב בתעשייה הישראלית.

מטרות מחוז הצפון לשנה"ל תשע"ב

(בהתייחס למטרות-העל של מערכת החינוך ולחזון המחוז)

1. שיפור ההישגים הלימודיים וצמצום פערים לימודיים
2. העמקת החינוך לערכים
3. מניעת אלימות ועיצוב אקלים חינוכי מיטבי
4. פיתוח ההון האנושי לצורך השבחת איכות ההוראה, הניהול, ההדרכה והפיקוח
5. הגברת כח ההתמדה וטיפול בילדים ובנוער בסיכון
6. חיזוק החינוך הטכנולוגי-מדעי והקשר עם התעשייה
7. תקשוב מערכת החינוך והתאמתה למאה ה-21
8. קידום מצוינות, חדשנות ויזמות
9. הגברת המודעות, האחריות והתרומה למען קיימות הסביבה
10. שיפור התרבות הארגונית ואיכות השירות
11. מיסוד ושיפור תהליכי בקרה, הערכה ומשוב

מטרות למרכזי פסג"ה לפנה"ל תשע"ה

מטרות חובה

מחייבות את כל מרכזי פסג"ה.

1. פיתוח ההון האנושי לצורך השבחת איכות ההוראה, הניהול וההדרכה
2. שיפור התרבות הארגונית ואיכות השירות
3. תקשוב מרכז פסג"ה והתאמתו לעידן הדיגיטלי
4. מיסוד ושיפור תהליכי בקרה, הערכה ומשוב

מטרת בחירה

מרכז פסג"ה יבחר מטרה אחת לפחות מהמטרות שהלן, בתיאום עם המפקחת על התפתחות מקצועית של עו"ה:

1. קידום מצוינות, חדשנות ויזמות
2. הגברת המודעות, האחריות והתרומה למען קיימות הסביבה
3. העמקת החינוך לערכים

מטרות ייחודיות

מרכז פסג"ה רשאי להוסיף מטרות ייחודיות עפ"י בחירתו.

צוואנים למטרות למרכזי פסג"ה לתשע"ה

הערה: העוגנים מיועדים לסייע במיקוד ובהגדרת היעדים שיוצבו בתוכנית העבודה.

מטרות חובה

מטרה מס' 1 - פיתוח ההון האנושי לצורך השגחת איכות ההוראה, הניהול וההדרכה

עוגנים

- איתור צרכי עובדי ההוראה ומיפויים
- מסגרות למידה עפ"י אוכלוסיות היעד
- תכנית לקורסים של עובדי הוראה על פי צרכיהם, עפ"י צרכי ביה"ס, הפיקוח והרשות
- מורי מורים
- מנגנונים לקיום ישיבות צוות
- בקרה אחר יישום תכני הקורסים
- הערכה לצורך שיפור

מטרה מס' 2 - סיפור התרבות הארגונית ואיכות השירות

עוגנים

- חזון
- יעדי מרכז הפסג"ה ותוכניות עבודה
- ארגון העבודה במרכז פסג"ה ומערכת השעות
- בעלי תפקידים
- הגדרת תפקידים
- התפתחות מקצועית של "צוות הבית"
- פורומים להידיינות
- מנגנונים וכלים למעקב, בקרה ומשוב
- הערכת עובדים

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז הצפון

לשכת מנהלת המחוז

- נהלי עבודה
- ניהול ידע
- קשר עם בתי הספר, הפיקוח והרשויות, מורי המורים
- קוד אתי
- אמנת שירות

מטרה מס' 3 – תקשוב מרכז פסג"ה והתאמתו למאה ה-21

עוגנים

- סטנדרטים במידענות
- ניהול ידע
- אתר מרכז פסג"ה אזורי
- קמפוס וירטואלי
- למידה מרחוק
- נתונים ממוחשבים כבסיס לקבלת החלטות
- רישום מקוון
- תקשורת אינטרנטית מרכז פסג"ה אזורי – מוסדות חינוך באזור ההזנה
- תקשורת אינטרנטית פנים וחוץ ארגונית
- סביבות למידה חדשניות ושיטות לימוד חדשניות
- הטמעת השימוש ב"לוחות חכמים"
- התפתחות מקצועית של עובדי הוראה בתחום
- ימי עיון
- מעקב ובקרה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז הצפון

לשכת מנהלת המחוז

מטרה מס' 4 – מיסוד ושיפור תהליכי בקרה, הערכה ואישור

עוגנים

- פיתוח והטמעה של מנגנונים וכלים לבקרה, להערכה ולמשוב
- ניצול מקסימלי של זמן הלימוד
- נוכחות משתלמים
- יישום תוכניות הקורסים
- בקרת קורסים
- מתודולוגיות
- יישום החומר הנלמד בקורסים
- הערכת עובדים: צוות הבית, מורי מורים

מטרות בחירה

מרכז פסג"ה יבחר מתוך הרשימה מטרה אחת לפחות בתאום עם המפקחת להתפתחות מקצועית.

1. קידום מצוינות, חדשנות ויזמות

עוגנים

- מסגרות לקידום מצוינות במרכז פסג"ה
- יוזמות פדגוגיות חינוכיות חדשניות
- תוכניות ניסוייות
- תוכניות חדשניות

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז הצפון

לשכת מנהלת המחוז

2. הארכת האודעות, האחריות והתראה למצן קיימות הסביבה

עוגנים

- חינוך לקיימות הסביבה כאורח חיים
- קיימות הסביבה כחלק בלתי נפרד מתחומי הדעת בקורסים
- תוכניות להטמעת ערכים והתנהגויות להגנה על הסביבה
- קורסים והדרכה
- יוזמות ועשייה חינוכית בתחום

3. הצמקת החינוך לצרכים

עוגנים

- העמקת הזהות היהודית, הציונית והישראלית
- העמקת ערכים דמוקרטיים וחברתיים
- מסגרות להעמקת לימודי המורשות בחברה רב תרבותית
- דו קיום
- אירועים למען הקהילה
- מעקב ובקרה

מטרות ייחודיות

ניתן להוסיף מטרות ייחודיות עפ"י בחירה

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מחוז הצפון

לשכת מנהלת המחוז

נספח מס' 6

תוכנית אגודה של מרכז פסג"ה תשע"ה

שם מנהל/ת מרכז פסג"ה: _____

שם מרכז פסג"ה והישוב: _____

המטרה: _____

מדד תוצאה בהתייחס ליעד (יש לציין את הערך הרצוי לסיום תשע"ב יחסית לערך בסוף שנה"ל תשע"א)	שלי התארגנות		ל"ז		פעילות מרכזית להשגת היעד (תוך ציון אוכלוסיית היעד)	היעד (בהתייחס לעוגנים שצוינו לגבי המטרה)
	מועד סיום	מועד סיום	מועד התחלה	עם בתיאום		

תאריך: _____

חתימת מנהל/ת מרכז פסג"ה: _____

שם מנהלת מרכז פסג"ה: _____

תוכנית עבודה שנתית - מונחון

מטרה

אחת מהמטרות שהוגדרו לשנת הלימודים מרכז פסג"ה בחר לרכז בו את מאמציו כדי לקדמו.

יעד

היעד נגזר מהמטרה ומתייחס אליה.
העוגנים שהוגדרו לגבי כל מטרה מיועדים לסייע בהגדרת היעד.
(דוגמה: העלאת מס' המשתלמים בקורסים באזור ההזנה)

פעילות מרכזית להשגת היעד

תיאור קצר של הפעילות המתוכננת להתבצע כדי לקדם את היעד, **תוך ציון אוכלוסיית היעד**
(דוגמה: הטמעת תוכנית הלימודים במתמטיקה למורים בכיתות..., התמקצעות באנגלית של מורי..., רכישת מחשבים וכד')

בתיאום עם

הגורמים במרכז הפסג"ה ומחוצה לו שהמשימה מחייבת תיאום עימם.

לוח זמנים

- מועד התחלה של הפעולה
- מועד סיום של הפעולה

שלבי התארגנות

שלבי התארגנות מצביעים על אבני דרך מרכזיות לביצוע המשימה ושניתן לקבוע בוודאות אם בוצעו או שלא בוצעו.
ביצועם או אי ביצועם במועד שהוגדר לגביהם יעיד על התקדמות ראוויה של המשימה.
יש לציין רק אבני דרך מרכזיות ולא להכנס לפירוט יתר.
(דוגמה: עד חודש 08.11 יאותרו x מורי מורים בתחום המתמטיקה.)

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז הצפון

לשכת מנהלת המחוז

מדד תוצאה

מגדיר את התוצאה הרצויה (במונחים של שינויים בידע, בעמדות ו/או התנהגות).
מדד התוצאה הוא כמותי ומתייחס למדד הרצוי בסיום שנה"ל בהשוואה לערכו בסיום שנת הלימודים
הקודמת (מ... אל ...).
(דוגמה: עד חודש 6.12 יסיימו x מורים באופק את הקורסים. בתשע"א לומדים y מורים.)